

EL LLENGUATGE

Aclariments

Es suffixos més productius per a la formació de noms derivats de verbs que designin l'acció i l'efecte d'aquests verbs, designació que sovint s'estén a d'altres significats, són sens dubte els suffixos *ció* i *ment*. Així, de *destil·lar*, *aprovar*, *recomanar* i *abolir* hem tret *destil·lació*, *aprovació*, *recomanació* i *abolició*. I de *cansar*, *cobrar*, *advertir* i *mantenir* hem obtingut *cansament*, *cobrament*, *advertiment* i *manteniment*. La pràctica, és clar, ens indica quin és el sufix utilitzat, si no en cada cas, en un bon nombre de casos, per a la formació d'un nom derivat d'un verb. Dit més exactament, la pràctica ens sol indicar el resultat obtingut, sense que siguem sempre conscients de quins són els elements formatius que hi han intervingut: diem, per exemple, *la destil·lació* i el *cansament*, d'una manera espontània, sense que amb l'ús d'aquestes formes hàgim pensat a excloure unes formes «*destil·lament*» i «*cansació*», inexistents però no impossibles. Però, és clar, la pràctica no ens dona la mateixa seguretat en tots els casos i aleshores és enraonat que resolguem els nostres dubtes recurrents als diccionaris. I una de les coses que hi descobrim és que hi ha un bon nombre de verbs dels quals hem obtingut totes dues formes, és a dir, un derivat en *ció* i un altre en *ment*, encara

que en alguns casos no tinguin exactament el mateix valor. Tenim, així, *aclimatació* i *aclimatament*, *acumulació* i *acumulament*, *acusació* i *acusament*, *afinació* i *afinament*, etc., etc. Que una d'aquestes formes sigui més usual que l'altra de la parella, no vol pas dir que aquesta sigui incorrecta. Per això, abans de rebutjar una d'aquestes formes —i, especialment, abans d'esmenarla en un text d'altres— ens hi hem de mirar molt i hem de tenir la seguretat que és realment rebutjable.

Hi ha certs casos, però, en què podem condemnar l'ús d'un d'aquests derivats d'una manera més categòrica, sense que ens aturi la idea que un derivat verbal en *ció* o en *ment* entra dins una possibilitat difícil de limitar. I ho diem a propòsit del fals derivat «*aclaració*», que, lamentablement, encara veiem usar en lloc de *aclariment*. No és el sufix o terminació que ens fa rebutjar «*aclaració*» sinó el fet que aquest derivat prové del verb «*aclarar*», que és una forma incorrecta. En català, de clar hem format *aclarir*, com de covard *acovardir* i de feble *afeblir*, i de *aclarir* hem format *aclariment*.

Albert Jané